

Til medlem af Inatsisartut
Peter Olsen.
Inuit Ataqatigiit

21-11-2023
Sags nr. 2023 - 26020
Akt. id. 23565419

Postboks 260
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 50 00
Fax (+299) 34 63 64
E-mail: isn@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

Besvarelse af §37 spørgsmål nr. 149 vedrørende sorgorlov

Kære Peter Olsen.

Tak for spørgsmålene. Spørgsmålene er gengivet enkeltvis nedenfor, efterfulgt af en besvarelse.

1. Hvor store er udgifterne for orlov i henhold til Inatsisartutlov nr. 5 af den 19. november 2020 om orlov i forbindelse med graviditet, barsel og adoption i henholdsvis:

a) 2021?

I 2021 udgjorde landskassens udgifter til området i alt 46,9 mio. kr. Heraf udgjorde landskassens forbrug på finanslovskonto 31.03.36, barseldagpenge, 33,9 mio. kr. Dertil udgjorde landskassens udgifter til barselsfonden i 2021 20,3 mio. kr. og bestod af indbetalinger fra henholdsvis opkrævning af arbejdsmarkedsafgift, samt bidrag fra landskassen. En del af midlerne i udgiften til fonden er dermed finansieret af arbejdsgiverne selv. I 2021 udgjorde selvstyrets del af bevillingen 13,6 mio. kr. og arbejdsgiverandelen udgjorde 6,5 mio. kr.

b) 2022?

I 2022 udgjorde landskassens udgifter til området i alt 61,2 mio. kr. Heraf udgjorde landskassens forbrug på finanslovskonto 31.03.36, barseldagpenge, i alt 32 mio. kr. Dertil udgjorde landskassens udgifter til barselsfonden i 2022 40,6 mio. kr., og bestod af indbetalinger fra henholdsvis opkrævning af arbejdsmarkedsafgift, samt bidrag fra landskassen. En del af midlerne i udgiften til fonden er dermed finansieret af arbejdsgiverne selv. I 2022 udgjorde selvstyrets del af bevillingen 29,2 mio. kr. og arbejdsgiverandelen udgjorde 12,2 mio. kr.

2. Såfremt der vedtages en lov om orlov, hvor man kan få op til 6 måneders orlov ved sorg i forbindelse med dødsfald af de allernærmeste pårørende, hvad vil efter Naalakkersuisuts mening være den første opgave?

For at borgerne skal kunne anvende deres rettigheder, er det nødvendigt, at de kender til dem. Efter en Inatsisartutlov er vedtaget, vil der som regel være et behov for oplysning og vejledning af de myndigheder, der skal administrere lovgivningen og vejlede borgerne. I nogle tilfælde vil det også give mening med information, der er direkte rettet mod arbejdspladser eller borgere med mere. Det er en konkret vurdering fra lovgivning til lovgivning. Når lovgivningen har direkte indflydelse på borgeres rettigheder, vil ny lovgivning som regel blive

suppleret med en skriftlig vejledning til kommunerne, og en pressemeddelelse, som bliver rettet mod borgerne. Ved sociale ydelser vil hjemmesiden sullissivik.gl også skulle opdateres med de nye regler.

a) Og hvilke omkostninger vil det medføre Landskassen?

Som udgangspunkt kan Naalakkersuisut ikke vurdere overordnede ideer om op til 6 måneders orlov, uden at forslaget konkretiseres yderligere. Det er således for mange ubekendte faktorer i spørgsmålet, som umuliggør udregningen af eventuelle omkostninger.

Af hensyn til at give spørgeren mulighed for at konkretisere sit spørgsmål og genfremstille yderligere spørgsmål, gør Naalakkersuisut opmærksom på, at der i udregningen skal tages hensyn til følgende:

- Hvad der defineres som "allernærmeste pårørende" og hvor mange personer det drejer sig om. Dette er afgørende.
- Hvorvidt orloven gælder for alle pårørende, herunder både arbejdstagere, personer på overførselsindkomster, studerende, børn eller lignende
- Det er også centralt at spørger konkretiserer om de sørgende kompenseres (helt eller delvist) for den tabte indtægt i orlovsperioden, herunder: (a) størrelsen på denne kompensation, (b) samt om der tages udgangspunkt i en offentlig ydelse, eller (c) en lønrettighed som det bør være op til fagforeninger og arbejdsgiverorganisationer at forhandle om.

Herudover kan det være vanskeligt at vurdere de indirekte omkostninger da det er uklart at vurdere hvor mange personer som i dag sygemeldes som konsekvens af, eller i forlængelse af at miste nærmeste pårørende, hvorfor et eventuelt produktivitetstab kan være lavere, I det en andel af forslagets målgruppe i forvejen må antages at være sygemeldte.

På baggrund af ovenstående faktorer kan Naalakkersuisut ikke besvare spørgsmålet.

3. Har Naalakkersuisut andet at tilføje i den forbindelse?

Naalakkersuisut har et stort fokus på at hjælpe borgere i sorg. Det er Naalakkersuisuts holdning, at vi som samfund er stærkest, når vi står sammen. Det er derfor vigtigt, at vores borgere i sorg får den rigtige hjælp, og ikke overlades til dem selv. Sidste år åbnede det nationale sorgcenter "aliasoqatit", hvor mennesker i sorg kan snakke med frivillige, som også har prøvet at miste en nærtstående. Herudover har Tusaannga døgnåbent og kan kontaktes på telefon og sms. Tusaannga modtager allerede mange henvendelser om sorg.

I alle byer og nogle bygder er der familiecenter eller familiehus, som blandt andet tilbyder "åben rådgivning". Dette kan også omfatte borgere ramt af sorg.

Slutteligt kan nævnes, at Naalakkersuisut i september i år udgav "Qamani – Strategi for forebyggelse af selvmord 2023-2028". Strategien skal både hjælpe til at nedbringe vores alt for høje selvmordstal, men også at sikre hjælp til dem, der er ramt af tab ved selvmord.

Med venlig hilsen

Jess Svane

INUIT ATAQATIGIIT

INATSISARTUNI

Nuuk 25. oktober 2023

I henhold til § 37 i Forretningsordenen for Inatsisartut fremsætter jeg følgende spørgsmål til Naalakkersuisut:

1. Hvor store er udgifterne for orlov i henhold til Inatsisartutlov nr. 5 af den 19. november 2020 om orlov i forbindelse med graviditet, barsel og adoption i henholdsvis:
 - a) 2021?
 - b) 2022?
2. Såfremt der vedtages en lov om orlov, hvor man kan få op til 6 måneders orlov ved sorg i forbindelse med dødsfald af de allernærmeste pårørende, hvad vil efter Naalakkersuisuts mening være den første opgave?
 - a) Og hvilke omkostninger vil det medføre Landskassen?
3. Har Naalakkersuisut andet at tilføje i den forbindelse?

(Medlem af Inatsisartut Peter Olsen, Inuit Ataqatigiit)

Begrundelse:

I dag er det sådan, at vi ved dødsfald hos vores nære pårørende kan nogle af borgerne få bevilget maksimalt 14 dages betalt orlov, alt efter erhvervsforhold.

Kort sagt vil vi efter 14 dages orlov få fortalt at det er slut nu, stop med at sørge og kom på arbejde.

Jeg mener at dette ikke er godt, det er ikke en god løsning og den må ændres.

Når vi mister vore nære pårørende skal vi have ret til mere end 14 dages orlov, hvor vi kommer til hægterne og samler kræfter.

Med disse begrundelser fremsender jeg mine spørgsmål.

Jeg søger om at modtage svar inden for 10 dage.